

עבודת השם

פירוש "תרומה"

שמחה גדולה מלאה את לבו. וכך היה מספר לאשתו: "השבח לה', שלא בזה את בקשתי וקבל את לחמי ואף אכלו בעודנו חם וטרי. ואם כך, עליך להמשיך ולהקפיד על הכנתו עשרת מונים. הן חובה עלינו לגרום לאלוקינו נחת רוח!" כך נהגו האנוס ואשתו לטרוח באפית הלחם ולהביאו לבית הכנסת מידי שבוע בשבוע. והנה, באחד מערבי השבתות, בא הרב אל בית הכנסת וניצב על הבמה כדי להתכונן לדרשה שאמור הוא לשאת ביום המחרת, יום שבת קודש. עודנו עמד שם – ואל בית הכנסת נכנס האנוס ובידיו שתי ככרות לחם, כמנהגו.

הניח את הלחם והחל שוטח את דברי תחנונו, בלי להרגיש ברב, הניצב על הבמה. והרב – הוא עקב אחר מעשי האנוס. ברגע הראשון נדהם למראה עיניו, אך מיד התעשת והחל גוער בקולי קולות: "שוטה שכמוך! כלום ה' אוכל ושותה? בוודאי השמש הוא שלוקח את לחמך, ואתה – בתמימותך – מאמין שה' מקבל! הן זהו חטא כבוד מנשוא ליחס גשמיים לה' יתברך!" לא הספיק הרב לסיים את דברי גערותו, ואל בית הכנסת נכנס השמש. כהרגלו מידי שבוע, בא בשעה הקבועה ליטול את שתי ככרות הלחם הטריות...

ניגש אפוא ליטול את הככרות, וגערותיו של הרב השינו גומו אותו: "אתה, השמש, תן תודה לאיש זה, שהביא לך מידי יום שישי שתי ככרות לחם טריות!". "תודה! תודה!" מלמל השמש, ללא בושה או מבוכה. מבט אחד לעבר האנוס גילה לרב ולשמש כי פניו חפו ועיניו החלו זולגות דמעות. "ימחל נא לי הרב על טעותי", התחנן האיש. "לא הבנתי את הדרשה בדבר לחם הפנים... מצוה התכונתי לעשות – והנה, עברה חמורה עברתי...עודנה בוכה בדמעות שלישי, ואל בית הכנסת נכנס אדם נוסף, היה זה שליח של האר"י ואמור לבני משפחתך כי ביום המחרת, באותה שעה שבה התכוננת לדרוש את דרשתך בבית הכנסת – מות תמות! כבר הוכרו על כך למעלה בשמים!"

נבהל הרב למשמע הבשורה הרעה. חיש מהר נשאוהו רגליו אל האר"י הקדוש. "מה חטאתי שכך באה לי?" שאל בקול נכנע. השיבו האר"י: "כיון שביטלת נחת רוח שהייתה לקדוש ברוך הוא – נגזר עליך כזאת. דע לך, כי מיום שחרב בית המקדש לא נגרמה למלכו של עולם נחת רוח כפי שגרמו לו מעשי התמימים של האנוס הזה, בהביאו את שתי הלחם ובסברו שה' קבלם. על שום שאתה גרמת לו להפסיק להביאם – נגזרה עליך מיתה, ואין כל פתח של תקוה להצלה!"

"וַיָּנַתְּ עַל־הַשְּׁלָחוֹן לַחֵם פְּנִים, לְפָנֵי תַמִּיד." (תרומה כהל) במקדש אסור שיהיה חמץ לכן הלחם היה מקמח מצה ונישא חם מי שישי עד שישי, בתבנית כיכרות לחם. כך מי שמחשיב את עצמו תמים עניו ושפל, לעומתו יתברך כמו חמץ שלא תופח, שמסמל ענוה הקב"ה דואג לו שהארת השבת תשמור עליו קדוש, מי שישי ועד שישי.

מעשה באחד מהאנוסים בתקופת האינקוויזיציה הצליח להימלט מפורטוגל והגיע לצפת שבגליל. מיד בבואו לצפת הודמן האיש לדרשתו של הרב, והדרשה – עסקה בלחם הפנים, שהיה במקדש מידי שבת בשבתו. תוך כדי דבור פלט הרב הדורש אנחה כבדה ובקול ספוג צער אמר: "ועכשיו, אין לנו דבר מוכן, כדי שיחול השפע גם על הבלתי מוכן". שב האנוס לביתו ובתום לב ציווה על אשתו, כי מידי שבוע בשבוע, ביום השישי, תכין שתי ככרות לחם, עשויות קמח המנופה י"ג פעם, את הבצק עליה ללוש בטהרה – כך אמר – ולאפות היטב בתנור ביתם. זאת, משום שרצונו להקריב את הלחם לפני ה', כפי שהיה במקדש. בציינתו מלאה האישה את הבקשה. מידי יום שישי הייתה אופה – על פי הוראותיו המדויקות של בעלה – שתי ככרות לחם, בעל נוטל היה את הככרות אל בית הכנסת, שם התחנן והתפלל לפני ה', שיקבל את לחמו ברצון. ובתום תפילתו – היה יוצא מבית הכנסת ומותיר אחריו את שתי הככרות. לשמש בית הכנסת נכונה מתנה מידי שבוע בשבוע: בכל יום שישי היה מוצא בבית הכנסת שתי ככרות לחם טריות וניחוחיות. מי הביא את הככרות – זאת לא ידע, אף לא טרח לברר. שמח וטוב לב היה נוטל את שתי הככרות לביתו ומענג בהן את שבתו. לעת ערב היה אותו אנוס שב לבית הכנסת, וכמובן – את שתי כיכרותיו לא מצא.

17:06	כניסת השבת
18:06	צאת השבת
17:28	שקיעה
18:40	ר. תם
6:27	הנץ

הפטרה: "וה' נתן חכמה לשלמה"

עצוב ומתייסר שב הרב לביתו והודיע לבני משפחתו את דברי האר"י הקדוש. ואכן, ביום המחרת - הוא יום שבת קודש - בשעה שאמור היה לדרוש בבית הכנסת, השיב הרב את נשמתו ליוצרה. (מעשיהם של צדיקים)

מכאן ניתן ללמוד שתמימות זה שלימות ומסמלת את שיא האמונה בה' יתברך. לכן זכה יעקב אבינו שפרצופו יהיה בכיסא הכבוד שנאמר "איש תם יושב אוהלים" ובכל מקום שיש שם תמימות שם שוכנת השכינה.

"מאת כל-איש אשר ידבנו לבו, תקחו את-תְּרוּמָתִי". (תרומה כהגב) שלוש פעמים מופיעה המילה "תרומה" בתחילת הפרשה. גם שלוש פעמים מופיע שם הפועל "לקוח": דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה. מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תיקחו את תרומתי. וזאת התרומה אשר תיקחו מאיתם. תמוה הוא הדבר מן הבחינה הלשונית. תרומה אין לוקחים. תרומה - נותנים "כל איש אשר ידבנו ליבו". אך דומה כי יש תרומה ויש תרומה. יש מי שמרגיש שהוא

נותן תרומה, הוא העשיר, הוא בעל האמצעים, הוא הנדיב וטוב הלב. והוא המואיל ברוב טובו להעניק מכספו לזל. יש כאן נדיבות. יש כאן רצון טוב. יש כאן התעוררות ספונטנית ראויה לשבח. אבל גם שביעות רצון עצמית יש כאן. גם התנשאות עלולה לבוא מכאן. ולעומתו יש מי שמרגיש שלוקחים ממנו את התרומה. לא רצון טוב יש בזה כי אם תשלום מס. לא סיפוק עצמי יש בזה כי אם פריעת חוב. ענווה והרכנת ראש יש כאן בפני מי שכל הכסף וכל הזהב - שלו הם.

דו-ערכיות רבה יש בתרומה זו של המשכן. מצד אחד - "כל איש אשר ידבנו ליבו", במלוא ערכם של הלב החם והרצון הטוב האישיים. ומצד שני "תיקחו את תרומתי", בהכרה כי אך משלו אנו נותנים לו, ולא לנו להחזיק טובה לעצמנו על כך שממלאים אנו את חובתנו. ואף הקב"ה מחזיר לנו באותה מטבע ואומר לנו: "כי לקח טוב נתתי לכם, תורתי אל תעזובו". תורה זו שאני נותן לכם, לא רק בחדר קיבלתם אותה, אלא גם בזכות אתם לוקחים אותה.

סיפור בהמשכים "שני סדרים" חלק א.

ימי הפסח קרבים ובאים. הכול טרודים בהכנות לחג. רק בבית אחד אין הכנות, אין קניית מצרכי מזון ואין בגדים חדשים. בני משפחתו של רבי שמואל מקארוב התרגלו מאז ומעולם לחיי עוני ודוחק. הם ידעו כי עוד בימי נעוריו קיבל אביהם החלטה שלא לבקש לעולם מתנת בשר-ודם, גם אם ירעב ללחם. לא-אחת היה מצבם קשה מנשוא, אולם הם ידעו להעריך את חסידותו וצדקתו, ולא עלה על דעתם להתלונן. הם קיבלו את דרכו בשתיקה של אהבה. רבי שמואל הסכים לקבל עזרה רק אם בא אדם והציע סיוע ביוזמתו ומרצונו. לעיתים אכן היו ששיערו כי מצבו קשה והושיטו לו יד עוזרת, אבל רבי שמואל עצמו לא גילה לאיש על דבר מצוקתו, ורבים אכן לא ידעו עד כמה מצבו דחוק. גם מרבו הגדול, ה'חזזה' מלובלין, הסתיר את החלטתו. השנה, בהתקרב חג-הפסח, לא הייתה לו אפילו פרטת אחת לקניית מצות ויין לליל הסדר. במצבים כאלה היה רבי שמואל משקיע את עצמו עוד יותר בתורתו ובעבודתו, אך עתה טרדו אותו המחשבות ולא עזבוהו. מה יהיה על מצוות החג, אכילת מצה וארבע כוסות, שאפילו עני שבישראל חייב בהן? אך ה'חזזה' מלובלין ידע גם ידע. באותם ימים בא אליו חסיד נדיב ובעל יכולת, ר' שלמה שמו. מסור היה אל רבו בכל נפשו, ודיי היה ברמז קל מצד ה'חזזה', ומיד היה ר' שלמה פותח את ידו ועושה ככל הדרוש. הפעם אמר לו הצדיק: "בבואך לביתך קח עמך מכל צורכי החג הדרושים למשפחה לחג-הפסח, ושלח זאת לקארוב, אל תלמידי רבי שמואל". שמח ר' שלמה על המצווה שרבו זיכה אותו בה, והתכונן לעשות זאת מיד בבואו לביתו. אולם קשיים למיניהם נערמו בדרכו, ורק סמוך לערב פסח התפנה לכן. ערב פסח הגיע. ישב רבי שמואל בבית-המדרש סמוך לצהרי היום, משתדל להתרכז בהכנות הרוחניות לחג. צערם של בני ביתו פילח את כיליותיו, אך הוא חזר ומלמל את הפסוק "השלך על ה' יהבך" והתחזק בביטחון בקב"ה. פתאום התפרץ אחד מילדיו לבית-המדרש וקרא: "אבא, אבא, עגלה עמוסה הגיעה אל ביתנו. העגלון מאיץ ומבקש להוריד את הסחורה, הוא ממהר, אבל איננו יודעים אם לקבל אותה"... רבי שמואל הלך עם בנו אל הבית ומצא את האיש פורק מעגלתו חבילות גדולות: מצות, יין ושפע של מצרכי מזון. גם כלי פסח חדשים ובגדי חג לילדים היו בחבילות, שאותן הכין ר' שלמה ברוחב-ליבו. "מהיכן כל זה?", שאל רבי שמואל בהתרגשות, והעגלון השיב ביושב: "ר' שלמה הגביר שלח אותי". רבי שמואל הרים את עיניו והודה לה' על שלא עזב את חסדו מאיתו. אי-אפשר לתאר את גודל השמחה בבית... **ההמשך יבוא!**

פינת ההלכות "דין מוחק בשבת" (סימן שם)

ג. מי שכתב בערב שבת על כף ידו, ושכח לרחוץ ידיו ולנקותם, מותר לו ליטול ידיו בשבת לסעודה, באופן שייטול רביעית מים בבת אחת, ולא ינגבם, שבוה אין הכרח שימחק את מה שכתוב על ידו, והוי בגדר דבר שאין מתכווין, ולא בגדר פסיק רישיה. (ההלכות עולם ח"ד. ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד קטו, ועמוד שפא)

ד. דפי ספר שנדבקו זה בזה, שלא בשעת עשייתו, אם זה במקום שאין שם אותיות, מותר לפותחו בשבת כדי לקרוא בו. אבל אם נדבקו במקום הכתב, יש אומרים שאין לפותחו בשבת. ויש חולקים. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד קטז)

ה. מותר לקנח בשבת בנייר שיש בו צורת אותיות בלועזית [דברי חול, ונאין לחוש בזה משום מוחק בשבת. אבל יש לזיזהר שלא לקנח בנייר שהודפסו בו באותיות אשוריות, אף שאינם דברי תורה, משום בזיון כתב האשורית]. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד קטו, ועמוד שפ. יב"א ח"ה ס' כט)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asem@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"